

Dokumentation av naturvärden på trädbevuxen tomtmark på Jogersö i Oxelösunds kommun.

**Oxelösunds kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
April 2019**

Uppdraget

Den bebyggda delen av Jegersö har förhållandevis stora tomter, där obebyggda delar till stor del är bevuxen med skog, alltifrån smala trädridåer till mer sammanhängande skogsbestånd. Tillsammans bildar dessa stråk en grönstruktur av betydelse för den biologiska mångfalden och för områdets hydrologi. Växande träd fångar upp vatten som bromsas upp och på så sätt inte spolats ut i havet. För att få en uppfattning av värdet av denna grönstruktur och vilka biologiska värden som utvecklats över tid, har kommunen beställt en inventering av dessa skogsbestånd. Uppdraget har utförts av Linnea – Natur och Ekologi under april 2019.

Metodik

Området presenterades på karta med utlagda stråk som skulle bli föremål för inventering. För att systematisera arbetet delades området in i 34 delområden av någorlunda likartad storlek. Dessa framgår av nedanstående karta och områdesnumren hänvisar till beskrivningarna i rapporten. Fältarbetet gick ut på att besöka samtliga 34 delområden, beskriva dessa kortfattat och dokumentera naturvärden som påträffades under inventeringen.

Eftersom området i huvudsak består av mager tallskog på berg eftersöktes i huvudsak arter knutna till de äldre tallarna. En väsentlig art i sammanhanget är tallticken, som är en karaktärsart för mycket gamla, skyddsvärda tallar. Arten är rödlistad som NT (nära hotad) och dessutom signalart i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Flertalet äldre tallar inventerades med avseende på bland annat tallticken och det är av vikt att framhålla att inventeringen bara kan ske av fruktkropparna. Åtskilliga gamla träd är garanterat infekterade av svampens mycel och kommer förr eller senare att uppvisa fruktkroppar. Tallticken kan därför sägas vara vanligare än antalet noteringar ger för handen och indikera tallbestånd av så hög ålder att även andra hotade eller missgynnade arter kan förväntas. Exempel på sådana arter är liten spiklav, kolflarnlav, ladlav, gränstikka och laxticken. Även förekomster av död ved som lågor, torrakor eller klenved noterades under fältarbetet.

Skogsbestånden åldersbestämdes visuellt med den osäkerhet detta medför. Som parametrar för bedömning av ålder, främst hos tallarna, användes grovlek, markens bonitet och vattentillgång, barkens struktur och lavfloras kvalitet.

I området finns också ett antal större ekar, där främst lavfloran studerades. Det noterades också om ekarna har en bra kondition och för de grövsta ekarna angavs en måttuppgift.

Slutligen noterades stråk av likartad vegetation, stråk som fungerar som spridningskorridorer för arter knutna till naturtypernas ingående trädarter, i området i huvudsak tall och ek. Eventuella spridningsbarriärer uppmärksammades också, men sådana finns egentligen inte då området saknar högre bebyggelse och anläggningar som hindrar arter att förflytta sig mellan biotoperna. Det finns i området gott om vägar som kan utgöra spridningskorridorer för arter, men vägkantsarterna här utgörs i princip enbart av triviala skogsväxter och ogräs från tomterna – arter som har föga betydelse i ett naturvårdssammanhang.

Kort om vegetationen i undersökningsområdet

Det undersökta området utgörs av bergiga, talldominerade skogar med tallar i åldrar mellan 100 och 200 år. Ibland är de utformade som martallar och kan då trots sina klena stammar mycket väl vara mer än hundra år gamla. I många fall är de dessutom grova och även andra kriterier som barkens utseende och lavfloras beskaffenhet visar att de kan vara 150 – 200 år gamla. På dessa tallar växer ibland talticka, oftare dock lavar som klilav, stocklav och gryinig blåslav. Berg och berghällar är mycket vanliga i området. Renlavar av olika slag dominerar, men på sol- och vindexponerade ytor kan dessa saknas och vi får då istället en vegetation av bladlavar, t.ex. vinterlav, färglav, islandslav och tuschlav och skorplavar som kartlav. I grunda sänkor med viss vattenförsörjning växer det rikligt med blåmossa, vars fasta täta kuddar utgör ett mycket karaktäristiskt inslag i den bergiga tallskogen, liksom den brokigt färgade tallvitmossan som också den finns överallt. På berghällarna uppträder olika kvastmossor, bland annat den typiska hållkvastmossan, lätt att känna igen på sina skruvade toppskott. I hållmarkernas svackor växer som regel olika ris som ljung, kråkbär, lingon och blåbär och där fuktighet uppträder under längre perioder uppträder en mossevegetation med skvattram.

På djupare jord, särskilt där det ingår finjord i moränen, uppträder gran och lövträd. I varma bryn kan det dessutom finnas stora ekar. Dessa står ofta kvar från ett tidigare hagmarksstadium och utgör då levande fornminnen från ett sedan länge svunnet kulturlandskap. Särskilt i nordöstra delen av det undersökta området finns väldiga ekar med en del barklevande lavar av betydelse för den biologiska mångfalden. På grund av luftföroreningar från stadens industrier och motorvägstrafiken saknas dock många arter som kräver ren luft. Exempelvis är det ont om skägglavar i området.

Rena lövskogsbestånd är annars ovanliga. Det finns ett par albestånd och några dungar med ek och björk. Floran är inte av någon rikare beskaffenhet, vilket till stor del beror på den sura, svårvittrade berggrunden och den likaså sura urbergsmoränen.

Tallticka, Phellinus pini – en rödlistad och viktig signalart för skyddsvärda tallbestånd.

Naturvärdesbedömning (enligt Svensk Standard 199000:2013).

Lågt naturvärde – naturvärdesklass 4

(Naturvärden omkring eller under genomsnittet av svensk natur, generella naturvårdshänsyn).

Visst naturvärde – naturvärdesklass 3

(Vissa förekomster av naturvårdsarter och/eller hög artrikedom och/eller vissa ekologiska förutsättningar och/eller betydelse för biotopvariation, lokala naturvårdshänsyn).

Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 2

(utgörs av Natura 2000-naturtyper och/eller har förutsättningar att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion som livsmiljö för naturvårdsarter och/eller har hög artrikedom, motsvarar ungefär Skogsstyrelsens naturvårdsobjekt, stora naturvårdshänsyn).

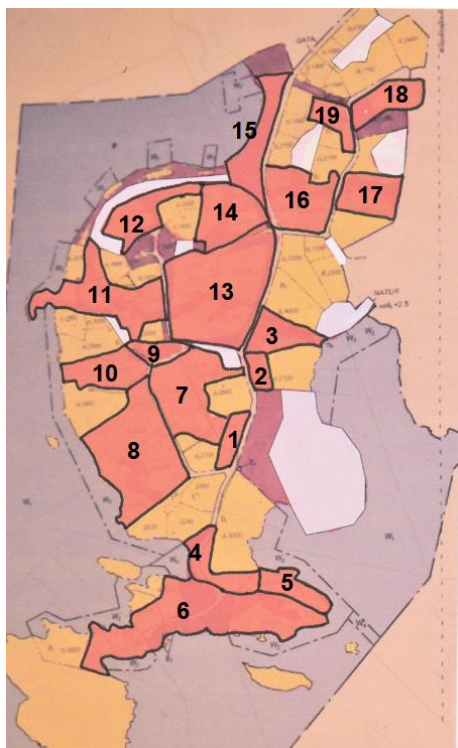
Högt naturvärde – naturvärdesklass 1

(livsmiljö för en eller flera hotade arter, motsvarar Skogsstyrelsens nyckelbiotoper och/eller har väsentliga ekologiska funktioner för den biologiska mångfalden, mycket stora naturvårdshänsyn).

Solbelysta hållmarker med gamla tallar utgör mycket viktiga skyddsvärda miljöer och är vanliga på Jogersö.

Karta över delområden

Södra Jagersö

Östra Jagersö

BESKRIVNINGAR

Södra Jagersö

Område 1

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvärdsvärde: 4

Beskrivning: Tall-björkskog nära vägen på delvis blockig mark. Tallen är medelålders, max 75 år. Vegetationen domineras av blåbär och lingon. Träden är viktiga, då de bromsar flödet av vatten mot vägdkiket, som småningom leder ned till Östersjön. I området finns fågelholkar uppsatta. Lavvegetationen på träden är föga intressant med bara vanliga arter som blåslav, gälllav, flarnlav och stocklav. Träden utgör vindbarriär mot bebyggelsen i nordväst. Denna är i stora delar permanent. Naturvärdet är tämligen lågt.

Område 2

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvärdsvärde: 4

Beskrivning: Granbestånd med inslag av björk på mossbevuxen, relativt plan mark. Trädbeståndet är ganska tätt och skulle må bra av en gallring, då det skapar vackrare, mer livskraftiga träd och bättre

ljusförhållanden, vilket ökar trädens fotosyntes och livskraft. Marken är tämligen fuktig. Ett mindre dike i norr dränerar detta område tillsammans med område 3. I norra delen har björken i den skuggiga granmiljön delvis dött och det finns därför en hel del död lövved. Vegetationen är örtrik och det finns även en del gräs. Floran är av trivial typ. På den döda veden finns spår av björksplintborre samt vanliga vedsvampar som björkticka, klibbticka, piggplätt och björknästing.

Med tanke på den fuktiga marken är träden viktiga för dräneringen och för att skydda mot vattenläckage till viken och skyddar även för östliga vindar. Naturvärdet är tämligen lågt.

Område 3

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: Området har en skiftande vegetation. I västra delen dominerar en gran-björkskog på fuktig mark med stort inslag av stor tujamossa och olika gräs. På marken finns en stor mängd död ved, i huvudsak yngre träd som genom beskuggning dött. Längre åt öster är skogen mer grandominerad, olikåldrig med ett svagt buskskikt. Här finns också en mindre bergknalle. I norra delen har en tidigare gräsmark vuxit igen med en ung algeneration. Här finns en del stubbar som tyder på en tidigare gallring.

Den fuktiga marken har tidigare varit föremål för dikning och det finns i området ett mindre dikningssystem. Detta har mer eller mindre rasat samman och har inte längre någon dränerande funktion. Även om skogsbeståndet är komplext saknas kontinuitet. Bilden är att olika successionsfaser under tid avlöst varandra. Naturvärdena är låga, men inslaget av död ved bidrar till att öka den biologiska mångfalden av arter knutna till björk.

Område 4

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Området utgörs i norra delen av en bergknalle bevuxen med tall och björk. Berg med renlavår går i dagen. Tallen är medelålders. Mot viken i väster finns en tunn gräsbård som klipps regelbundet. I viken mot väster är det grunt vatten där födosökande fåglar håller till. I öster reser sig en berglimpa med mycket gamla tallar. Bland de äldre tallarna finns även yngre träd. Flera av tallarna är krokiga och marvuxna. Talticka växer på flera av tallarna. Beståndet är en del av ett större sammanhängande skyddsvärt tallbestånd som utgör ett gott exempel på gammal kusttallskog. Tyvärr saknas död ved, sådan har sannolikt tagits om hand till bränsle.

Område 5

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Denna del av tallskogen är nordexponerad och består av många mycket gamla träd. Här finns även flera torrakor med knappåslavar. På ett av de äldsta träden växer talticka. Marken är bevuxen med blåbärsris. Det gamla tallbeståndet hotas av en yngre tallskog på tillväxt, som på sikt riskerar skugga de äldre träden.

Område 6

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 1

Beskrivning: Området utgörs av en gammal, mycket representativ kusttallskog med många träd 150 – 200 år gamla. På flera av träden växer talticka. De finns en fin ålderskontinuitet med yngre träd som

på sikt kan ersätta de äldre. Vid havet i söder växer ett flertal 60 – 70 cm grova tallar, med storrutig bark och en förmodad ålder av omkring 200 år. Här finns också död ved i form av lågor och torrakor. Den yttersta udden i väster är svårtillgänglig, men observerades med kikare från nordost. Denna del hyser flera mycket stora och sannolikt gamla tallar. Beståndet av tallskog i hela område 6 kan definitivt klassas som naturskog och med status av nyckelbiotop.

Område 7

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: I området finns en mosaik av bebyggelse och hållmarker med tallskog. Här och var växer en del björkar. Tallskogen är relativt ung, troligen 50 – 90 år, några tallar kan vara äldre. I svackor växer ljung och på hållarna mest renlavar och skorplavar. Marken bedöms vara slitagekänslig. Död ved saknas nästan helt.

Område 8

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Ned mot havet i sydväst finns en vidsträckt hållmark med olikåldrig tallskog, men med många gamla, grova tallar i åldrar 100 – 150 år. Tallticka förekommer på ett par av tallarna, men ytterligare träd har potential att i en nära framtid bära svampen. Hållmarkerna äger en artrik, varierad lavflora av renlavar, olika bladlavar och skorplavar. I sänkor uppträder ljung, bärris och tallvitmossa.

Område 9

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: Olikåldrig tallskog med enstaka granar och ett moss-risrikt fältskikt. Här och var skjuter små berghällar upp med dominerande renlavar. Tallarna har en ålder av 50 – 100 år. Inga stubbar finns på marken, vilket tyder på att marken tidigare inte varit trädbevuxen. Pösmossa växer i skogskanten, arten är ovanlig i silikatbygder.

Område 10

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Bergig tallskog med vinterlav på hållarna. I sänkor mellan hållarna uppträder yngre tallbestånd och rikligt med skvattram, vilket visar att vatten hålls kvar i sänkorna. Längst i väster en mycket knölig berggrund och en ung tallskog utan speciella naturvärden. Strax norr om Thors väg, vid N6504059 – E618972, en märklig samling flyttblock, där letlav förekommer rikligt på blocken.

Område 11

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: I området växer tallskog i en sluttning ned mot havet i väster. Tallarna är olikåldriga men åldern stannar vid cirka 75 – 80 år. Marken domineras av ljung, lingon och blåbär. I västra delen är terrängen bergig och svårtillgänglig.

Område 12

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Tallskog på hällmark med fina, av slitage opåverkade renlavsmattor. Tallarna är inte särskilt grova, men åldern för många träd säkerligen mer än 100 år, vilket visar sig på att stammarna har flagnande barkskikt, spretiga, vindpinade kronor och relativt lågväxta. Mellan hållar av renlavar förekommer långsträckta svackor med ljung. Påtagligt är det ringa lövinslaget, vilket kan bero på att de unga lövträden dött under långdragna torkperioder.

Område 13

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Ett större område med talldominerad barrskog med berghällar beväxna med renlavar. Tallarna är relativt kläna, men troligen hundraåriga. Bland lavar på de äldre tallarna märks rikligt med klilav, grymig blåslav och stocklav. Mellan berghällarna växer svällande mattor av tallvitmossa. Åt norr vidtar en moränsluttning med runda moränblock, skogsmossor och blåbärsvegetation. Jordarna är magra, starkt urlakade och vattnet leds genom sprickor och i sluttande bergbunden mark. Västerut vidtar en mager, 100-årig tallskog med träden i grupper. Här finns också en tall med talticka. Ett antal stubbar vittnar om tidigare gallring av tall. Mitt för Hästviksvägen har avverkning skett nyligen av ett antal 80 – 90 - åriga granar samt av några större aspar.

Område 14

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: Småbergig mark med i huvudsak yngre tallskog. Några äldre tallar finns kvar från en tidigare trädgeneration. Genom att många tomter finns i området har ursprunglig vegetation av bergbundna lavar och mossor ersatts av arter som rymt från odlingar eller planterats ut. Mot vägen i söder finns en moränsluttning med en elledning.

Område 15

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Mot en havsvik i väster sluttar marken från bergen i söder. I sluttningen växer en blandskog med tall, gran och björk samt en ört-gräsrik vegetation med bland annat blåsippan, som är en relativt ovanlig art i kommunen. Mot viken växer en 40-årig alskog med inslag av björk. Marken är täckt av gräs och högrörter. Nära albeståndet finns ett par grovstammiga, högväxta tallar och en del nyponbuskar. Strandskogen är viktig att bevara då den reglerar vattenflödet till och från havsviken. Här finns också en del död ved, viktig för svampar och många insekter.

Område 16

Inventeringsdatum: 2019-04-12

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Längs Nötuddsvägen, på dess östra sida, finns en hällmarkstallskog med martallar växande över fält av renlavar. De äldsta tallarna är troligen över 100 år. Död ved finns i ringa omfattning, men flera av småtallarna är döda eller döende. Hällmarksplatån har en svagt varierad topografi med sänkor där det växer gott om blåbär. I nordvästra delen finns en samling av stora moränblock och en mindre lodbrant. På blocken växer rikligt med klipplav, lätt igenkänd genom de

skarpt markerade, svarta skiljelinjerna mellan olika individer, vilket gör att bergytan ser rutig ut. På lodytor växer även grönt gulmjöl, kustsnurrmossa och letlav.

Område 17

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Talldominerad, mosaikartad barrskog med ung växtlig gran i sänkorna. På höjdryggarna går berg i dagen och där växer mycket renlav. Moränen är storblockig och blocken mossbevuxna. Hällmarker finns i övre delen vilka löper ut som låga bergryggar åt nordväst. Tallarna är marvuxna men här och var finns grövre, troligen äldre träd. På ett av dem växer talticka. Det går en liten stig upp på berget.

Område 18

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: En av Jegersös finaste tallhällmarker sträcker sig från Trappviken i väster till Stora Fruviken i öster. Hällmarkerna börjar vid Hästviksvägen (= detta område 18) och utgörs där av en 100 – 150-årig bergbunden tallskog med renlavsklädda berghällar och mellanliggande rismarker av främst ljung. Centralt finns en nordväst – sydostorienterad nedsänkning i berget där vatten samlas under nederbördsrika perioder. I denna sänka växer rikligt med skvattram. Vid Hästviksvägens norra ände finns en stor samling av 1 – 2 meter höga flyttblock. Tallarna i området är mycket gamla, vissa säkert uppemot 200 år, och potentiella växtplatser för talticka. Arten eftersöktes men kan ha förbisetts. På tallarna växer en del knappåslavar som svart spiklav och rostfläckig nållav.

Område 19

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Nära Trappviken finns en bergshöjd som på krönet pryds av ett litet lusthus. Här finns också en sittbänk. På berget dominerar hällmarker med renlavar bevuxna med tallar av skiftande åldrar. I nordöst uppträder främst unga tallbestånd. Äldst träd finns i den östra sluttningen där flertalet träd bedöms vara 100 år eller mer. Lavvegetationen är relativt artrik men typisk. Noterbart är förekomsten av smal islandslav, på en berghäll vid N6504240 E619147, som är mindre vanlig i Oxelösund.

Östra Jegersö

Område 20

Inventeringsdatum: 2019-04-17

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Området innehåller två separata delar, centralt en bergshöjd med en medelålders tallskog och en vegetation av blåbär, stensöta och skogsmossor. På krönet finns flera grova tallstubbar, vilket tyder på att det tidigare avverkats äldre tallar – ett exempel på dimensionsgallring. I brynen och i bergkanten mot söder och sydväst växer ett tiotal stora ekar, den grövsta omkring 3,5 meter i omkrets. Flera av ekarna trängs av stora granar på tillväxt, vilket på sikt innebär att hela eller delar av de stora ekarna dör. Detta är negativt för den biologiska mångfalden, då eken är en mycket viktig organism för otaliga andra arter.

På ekarna eller nedblåsta ekgrenar växer arter som gul porlav, gråskinn, eksprickling, eklav, rödbrun klotterlav och gulpudrad spiklav – den senare signalart i skogsbruket för skyddsvärda ekar.

Område 21

Inventeringsdatum: 2019-04-17

Naturvårdsvärde: 1

Beskrivning: Ett komplext område med flera naturtyper. Den övervägande delen, centralplatån, är bevuxen med en medelålders tallskog på bergbunden mark och med en trivial vegetation av lavar och ris. I den nordvästra delen finns en liten gräsmark med björk och ett dräneringsdike, utmed vilket det växer stora björkar och granar. I västra delen, nära ett hus, finns en jättetall, som mäter närmare 3 meter i omkrets.

Av störst intresse emellertid är de sydvästra, södra och sydöstra delarna där det i brynen finns ett 20-tal gamla ekar, av vilka den grövsta, belägen vid N6504828 – E619629, mäter en omkrets av 5, 5 meter. Denna ek, liksom några i närheten, är vid basen bevuxen med guldlockmossa – en signalart i skogsbruket för skyddsvärd skog/skyddsvärda träd. Andra arter knutna till ekarna i området är mjölig brosklav, bitterlav, eknästing, gul porlav, klotterlav, ljuslav, (möjligen) kattfotslav och gulpudrad spiklav – de båda senare signalarter i skogsbruket för skyddsvärda ekar.

Ekarna i område 20 – 21 bildar en viktig spridningskorridor för arter knutna till ek och har en väsentlig betydelse för den biologiska mångfalden i området.

Område 22

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Området består av en barrträdsdominerad blandskog med inslag av ek. Tallarna är i åldrar från cirka 80 till omkring 150 år, och växer i de högre delarna medan ekarna är förhållandevis unga och smalstammiga. På en av tallarna växer talticka. Vegetationen domineras av blåbärsris, men i torrare delar är den mer moss-lavrik. I nordvästra delen finns en liten dalgång med gammal granskog över ett golv av mjuka mossmattor. Ett litet dike skär igenom beståndet. Här finns också en hel del död, grov ved av stor betydelse för svampar och småkryp vilka fungerar som vednedbrytare.

I sydvästra delen, mot område 21, finns två stora ekar, den största nedanför en bergkant och cirka 20 meter från lilla vägen.

Område 23

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Barrskog på småkullig mark. I norra delen skjuter en bergknalle upp med inslag av gamla tallar och en moss-lavrik vegetation. Även i söder finns en liten bergknalle med stora, gamla tallar. Vid stranden i öster finns ett vassparti, innanför en strandskog med tallar samt en bård med yngre lövträd. Tallen är olikåldrig – det finns några riktigt stora, högväxta träd samt en yngre tallgeneration.

Område 24

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: Områdets terräng är bergig, men det är trots det få öppna markhällar med renlavar. Berggrunden är i stora stycken täckt av urbergsmorän, bevuxen med skogsmossor, lingon och blåbär.

Bebyggelse finns på många håll. Tallskog dominerar och är olikåldrig, allt från unga tallplantor till hundraåriga träd. På djupare jord finns också en del ung gran och risiga, buskformade ungekar. I brynen växer gran och ek.

Område 25

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Ek-björkbestånd på gräs-örtrik mark. Flera ekar är döda eller döende och utgör ett viktigt bidrag till den biologiska mångfalden som substrat åt vedlevande svampar och insekter. I östra delen finns en del äldre tallar med talticka. På ekarna finns en typisk lavflora för gamla ekar med gulmjöl, gul porlav, bitterlav, hagelporlav samt svampen eknästing. Floran är delvis örtrik, bland annat finns ett stort bestånd av blåsippa med mer än 150 blommande exemplar. Blåsippan är annars mindre vanlig i Oxelösunds kommun. I närheten växer också vitsippa, svalört, hassel och kransmossa. Vid N6505058 - E619620 har några granar avvercats och riset bränts upp. Åtgärden har gynnat den biologiska mångfalden i biotopen.

Område 26

Inventeringsdatum: 2019-04-09

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Större delen av området är bevuxen av en olikåldrig barrskog med inslag av gran. Marken är till stor del småkullig av ytliga moränblock och är bevuxen med blåbär och skogsmossor. Den magra marken består av råhumus med tendens till torvbildning i sänkorna. Många tallar är gamla, säkert över 150 år och på en av dem växer talticka. Död ved av klena dimensioner förekommer här och var. I områdets sydöstra del finns en gammal tallskog på berg med renlavshällar. Mot norr sänker sig terrängen och det blir då ett större inslag av gran. I den östligaste delen en mycket fin hållmarkstallskog med grova, gamla tallar och stora hållmarkspartier med mattor av renlavar. Talticka förekommer i området.

Nära vägen vid N6504503 – E619870 finns ett blandskogsbestånd med stora sälgar, enstaka granar, ekar och tallar och med en vegetation av vitsippa och blåbär. De stora sälgarna har betydelse för den biologiska mångfalden för insekter som pollinerar tidigt på säsongen och som värdräd för otaliga arter fjärilar.

Område 27

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Ett smalt stråk med tallskog på låga bergryggar och omgivande sur urbergsmorän. Enstaka granar finns insprängda i beståndet. Tallskogen är olikåldrig, de äldsta träden bedöms vara en bra bit över hundra år. Markvegetation domineras av ris och smalbladiga gräs. Längs vägen i öster växer enstaka björkar. I nordvästra delen mot Sjöboviksvägen blandskog med dominerande gran och en del bebyggelse. Viss gallring har tidigare företagits.

Område 28

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 2

Beskrivning: Hållmarkstallskog på högt berg, på mitten avdelat av ett stängsel. Tallskogen är orörd, mycket gammal och huvuddelen av träden säkert 100 – 150 år gamla. I västra delen är tallarna småväxta, krokiga och vindpinade, längre åt öster grövre. Död ved finns i form av torrakor. På många

av tallarna växer grynig blåslav och klilav – två viktiga karaktärsarter för äldre tallar med grovt uppsprucken, rutig bark.

Område 29

Inventeringsdatum: 2019-04-23

Naturvårdsvärde: 1

Beskrivning: Strax SV om en parkeringsplats vid koloniområdet ligger ett bergsområde som sträcker sig österut mot Trappviken. I dess östra del är terrängen klädd av en fantastiskt fin hållmarkstallskog med inslag av mycket gamla tallar, som kan vara mellan 150 och 200 år. Barkstrukturen är typisk för mycket gamla tallar. I en av tallarna växer talticka. Tallskogen är annars olikåldrig, vilket borgar för att det finns kontinuitet på sikt. I områdets västra del uppträder nakna bergytter med rik lavflora, i östra delen uppträder en mosaik av berghällar och moränmark. Död ved finns på flera håll. På en grov låga av tall påträffades den rödlistade dvärgbägarlaven, svart spiklav och svart dynlav. På äldre tallar och björkar är det gott om grynig blåslav och på en multnande björkstam växte signalarten barkticka.

Skogstypen med hållmarker och gamla tallar fortsätter även åt väster, där det en gång i tiden planerades för en telemast. Även detta parti har högt skyddsvärde.

Område 30

Inventeringsdatum: 2019-04-23

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Vid Sjöboviksbryggan växer en gles, medelålders klibbalskog med inslag av björk på gammal strandängsmark. Vegetationen är hög och frodig med mycket älggräs. Närmast vattnet finns en bård med vass. Ett stort antal stubbar vittnar om att alskogen tidigare varit gallrad. De äldsta träden är ett antal björkar med grovt uppsprucken bark.

Område 31

Inventeringsdatum: 2019-04-23

Naturvårdsvärde: 4

Beskrivning: Nära Stora Fruviken och upp mot en väggkrok växer på en mindre höjdrygg en barrskog på småblockig urbergsmorän. På den magra marken växer blåbär och skogsmossor. Markytan är småkullig av mossbevuxna moränblock. I norra och södra delen dominerar tallar, inte särskilt gamla, men vissa träd kan vara hundraåriga. På en björk i området växer den mindre vanliga svampen sammetsticka.

Område 32

Inventeringsdatum: 2019-04-23

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Området består av en liten höjdrygg med 100 – 150-åriga tallar och renlavshällar. I främst norra delen ersätts tallskogen av en barrdominerad blandskog med en vegetation av högvuxet lingonris.

Område 33

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Området ligger mellan Sjöboviksvägens södra ände och havet. Det är bevuxet med en 75 – 100 år gammal tallskog på rismark med mycket blåbär, i en fuktig del skvattram och där berg går i dagen med renlavar. Flera fågelholkar är uppsatta på träden.

Område 34

Inventeringsdatum: 2019-04-18

Naturvårdsvärde: 3

Beskrivning: Bergig och extremt kullig, mossbevuxen mark med bergknölar och mellanliggande moränsvackor. Området är till huvuddelen bevuxet med olikåldrig tallskog och en del yngre granar. I fältskiktet växer mycket blåbär, lingon och skogsmossor. Mot stranden i öster växer en bård av björkar. De äldsta tallarna bedöms uppnå en ålder av 100 – 150 år. Några av dem borde kunna hysa talticka, men inget fynd gjordes. Tidigare har det avverkats stora tallar i beståndet.

Naturvårdsarter (Koordinater enligt Sweref 99)

Naturvårdsarter är arter som är rödlistade, klassade som signalarter, är fridlysta eller förtecknade i någon av bilagorna i EU:s art- och habitatdirektiv.

NT = near threatened, nära hotad, vilket betyder att arten finns på den svenska rödlistan över hotade arter och att den kommer att bli hotad om inte deras växtplatser skyddas eller vårdas.

S = signalart, vilket är en förteckning på arter som om de förekommer en eller flera tillsammans indikerar att man även kan förvänta sig rödlistade arter. De utgör därmed en viktig signal på att man befinner sig i en skyddsvärd biotop.

Rödlistade arter

Dvärgbägarlav, *Cladonia parasitica* NT

N6504478 – E619594 På gammal, solexponerad låga av tall i kanten mot hållmark.

Kolflarnlav, *Hypocenomyce anthracophila* NT

N6504537 – E619360 Vid basen av brandskadad tall i bergig tallskog.

Talticka, *Phellinus pini* NT

N6504554 – E619828	1 fruktkropp på gammal tall
N6504518 – E619619	4 fruktkroppar på gammal tall
N6504478 – E619594	2 fruktkroppar på gammal tall
N6504955 – E619818	3 fruktkroppar på gammal tall
N6505012 – E619653	5 fruktkroppar på gammal tall
N6504186 – E619067	1 fruktkropp på gammal tall
N6504265 – E619471	2 fruktkroppar på gammal tall
N6503928 – E619080	1 fruktkropp på gammal tall
N6503901 – E619060	1 fruktkropp på gammal tall
N6503703 – E619143	1 fruktkropp på gammal tall
N6503722 – E619183	2 fruktkroppar på gammal tall
N6503724 – E619195	3 fruktkroppar på gammal tall
N6503739 – E619163	1 fruktkropp på gammal tall
N6503676 – E619286	3 fruktkroppar på gammal tall
N6503731 – E619271	2 fruktkroppar på gammal tall
N6503706 – E619259	2 fruktkroppar på gammal tall

Signalarter

Barkticka, *Oxyporus corticola* S

N6504478 - E619594 Låga av björk i bergig barrskog

Blåsippa, *Hepatica nobilis* S

N6505014 – E619624 Riklig, ca 150 blommande ex i gles lövskog

N6504336 – E619183 Sparsam i örtrik blandskog

N6504356 – E619176 Sparsam i barrskog

Guldlockmossa, *Homalothecium sericeum* S

N6504828 – E619629 Riklig kring stambas på ek

N6504785 – E619619 Riklig kring basen på en ek

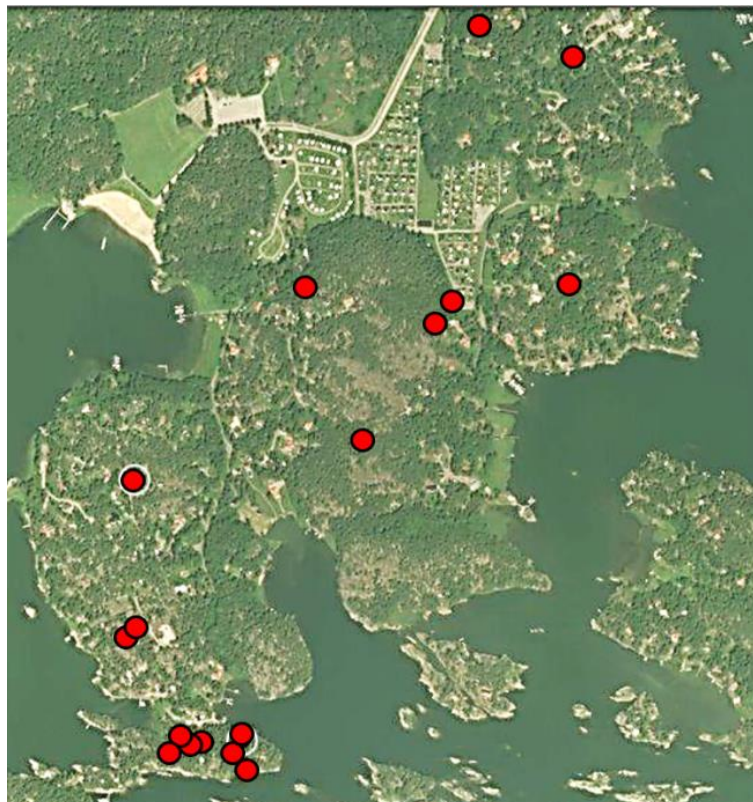
Gulpudrad spiklav, *Calicium adpersum* S

N6504912 – E619646 Riklig på bark av grov ek

N6504828 – E619629 Riklig på bark av grov ek

På en av ekarna påträffades troligen också **kattfotslav, *Arthonia leucopellaea***, en signalart som är vanligast på gran. Detta fynd behöver dock bekräftas av en specialist.

Utbredningskarta – tallticka (fynd i april 2019)

Spridningskorridorer

Följande kartor visar ekologiska samband i området, främst spridningsvägar för arter inom likartade naturtyper. I den högra kartan, nordvästra hörnet, finns miljöer med gamla ekar och här finns ett mycket tydligt samband och fina spridningsmöjligheter för arter knutna till grova ekar och död ved. Övriga spridningskorridorer syftar till tallens ekologi och visar på sammanhängande miljöer med grova och/eller mycket gamla tallar. Äldre tallar finns nästan i hela området, varför en viss spridning av arter säkert sker även utanför korridorerna.

